

VALSTYBĖS DIENOS PROGA – EKSKURSIJOS INSTITUTE

2017.07.06

KARALIAUS MINDAUGO KARŪNAVIMO DIENOS PROGA ĮVYKUSIO EKSKURSIJŲ FESTIVALIO „L6“ METU KAUNO MIESTO GYVENTOJAMS IR SVEČIAMS DURIS ATVĖRĖ IR LIETUVOS ENERGETIKOS INSTITUTAS

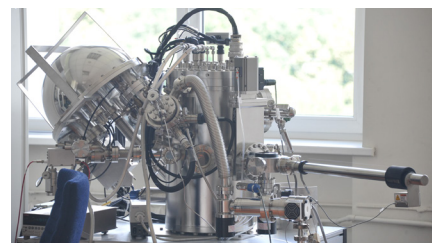
Liepos 6-tąją, Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo dieną, Kaune vykusio ekskursijų festivalio „L6“ metu Kauno miesto gyventojams ir svečiams duris atvėrė ir Lietuvos energetikos institutas (LEI). Kartu su iniciatyvos „L6“ komanda organizuotos pažintinės ekskursijos institute. Lankytojai supažindinti su instituto istorija, veikla, tyrimų sritimis ir čia atliekamais pažangiausiais nacionaliniais ir tarptautiniais moksliniais tyrimais.

Aktyvių kauniečių iniciatyva „L6“ kvietė mirti Valstybės dieną netradiciškai – leisti į nemokamas ekskursijas po Kauną. „Atrask, nustebk ir pažink“ – ekskursijų festivalio komandos šūkis rezonavo su Lietuvos energetikos instituto siekiu pristatyti miesto gyventojams ir svečiams Kaune įsikūrusiame institute vykdomus pažangiausius mokslinius tyrimus, čia vykdomus itin reikšmingus

ateities energetikos projektus, sprendžiančius aktualiausias rytojaus energetikos problemas šiandien: branduolių sintezės įgaminėms (neišsenkančio, tvaraus ir švaraus energijos šaltinio) sukurti reikalingų technologinių sprendimų paieška didžiausiose pasauliniuose ateities energetikos projektuose „EUROfusion“ ir „ITER“ (Tarptautinis termobranduolinis eksperimentinis reaktorius); atsinaujinančių energijos išteklių generuojamos energijos ekologiško saugojimo ir išmanaus paskirstymo sprendimų kūrimas projekte „EnergyKeeper“; didžiausias energetikos sistemoms modeliuoti skirtas Europos šalių projektas „REEEM“, kuriuo siekiama aiškiai ir visapusiškai įvertinti poveikį, kurį sukels ES energetikos strategijoje nustatytas siekis pereiti prie mažo anglies dvideginio išskyrimo ir kt.

„Prisidedame prie valstybingumo idėjos ir, prisijungdami prie ekskursijų festivalio iniciatyvos, pakvietėme miesto gyventojus bei svečius supažindinti su LEI veikla ir istorija, pasivaikščioti po instituto teritoriją bei iš arčiau susipažinti su mokslinių tyrimų infrastruktūra. Retas kaunietis žino, jog Breslaujos g. 3, Baršausko g. slėnio rytiniame šlaite įsikūręs Lietuvos energetikos institutas atstovauja Lietuvai ir Kaunui vykdydamas aktualiausius Lietuvai ir pasauliui energetikos tyrimus jau šeštą dešimtį metų. – sako A. Minkevičius, LEI viešųjų ryšių specialistas.

Liepos 6-tąją institutą aplankė per 60 mokslui neabejingų svečių. Dėkojame „L6“!

SUSITIKIMAS SU USNC (JAV) ATSTOVAIS

2017.07.17

2017 M. LIEPOS 17 D. INSTITUTE ĮVYKO SUSITIKIMAS SU JAV KOMPANIJOS ULTRA SAFE NUCLEAR CORPORATION (USNC) ATSTOVAIS. APRTARTOS BENDRADARBIAVIMO GALIMYBĖS, PRISTATYTA KOMPANIJOS KURIAMŲ MAŽŲ MODULINIŲ REAKTORIŲ KONCEPCIJA.

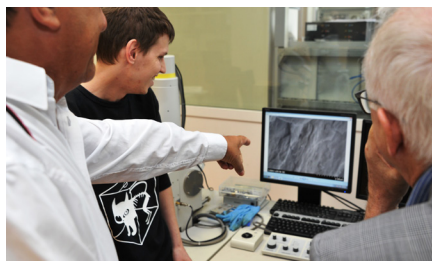
Liepos 17 d. Lietuvos energetikos institute, bendradarbiaujant su Lietuvos branduolinės energetikos asociacija (LBEA), suorganizuotas susitikimas su JAV kompanijos Ultra Safe Nuclear Corporation (USNC) atstovais. Kompanijos tarptautinė ekspertų komanda kuria mažos galios mo-

dulinius branduolinius reaktorių. Susitikimo metu aptartos bendradarbiavimo galimybės branduolinės energetikos saugos tyrimų srityje, svečiai supažindinti su LEI Nacionalinio atviros prieigos ateities energetikos technologijų mokslo centro infrastruktūra. Svečių vizito metu organizuota vieša paskaita

„Mažų ir vidutinių reaktorių perspektyva branduolinės energetikos plėtroje“, kurios metu Ultra Safe Nuclear viceprezidentas Mark Mitchell pristatė kompanijos kuriamų mažų reaktorių koncepciją LBEA bei Lietuvos mokslo, verslo ir reguliuojančių institucijų atstovams.

© L. R. Žiemys - LEI

EUGENIJUS BUTKUS: LEI – LIETUVOS MOKSLO SĖKMĖS PAVYZDYS

2017.07.27

STRAIPSNYJE NAUJIENŲ PORTALUI „DELFI.LT“ ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRĖS PATARĖJAS EUGENIJUS BUTKUS, KALBĖDAMAS APIE AUKŠTOJO MOKSLO SITUACIJĄ, LIETUVOS ENERGETIKOS INSTITUTĄ ĮVARDIJA KAIP VIENĄ IŠ LIETUVOS MOKSLO SĖKMĖS PAVYZDŽIŲ.

Švietimo ir mokslo ministrės patarėjas Eugenijus Butkus, kalbėdamas apie Lietuvos aukštojo mokslo būklę teigia, jog geresnės kokybės pasiekti pavyktų padidinus tiesioginį mokslo finansavimą. Kaip vieną iš Lietuvos mokslo sėkmės pavyzdžių įvardija ir Lietuvos energetikos instituto sėkmingą dalyvavimą ES branduolinės energetikos mokymų ir tyrimų programoje „Euratom“.

Plačiau: <http://url.lei.lt/ebutkus-lietmoks>

„Kartais mus pradžiugina ir pavieniai sėkmės atvejai, tokie kaip prof. V. Šikšnio genų redagavimo technologija ar prof. S. Klimašausko laimėtas Europos Mokslo Tarybos grantas ar teigiamai vertinamas Lietuvos energetikos instituto dalyvavimas „Euratom“ programoje. Tačiau perspektyvų nėra daug. Ir jas dar labiau blogina tai, jog sėkmingų projektų lėšų dalis, tenkanti vienam tyrėjui, yra mažiausia tarp visų ES šalių.“ – Eugenijus Butkus (šaltinis: naujienų portalas Delfi.lt)

© Arno Mikkor (EU2017EE) / CC BY 2.0

LEI HIDROLOGIJOS EKSPERTAI EKOLOGINIO DEBITO NUSTATYMO MOKYMUOSE LATVIJOJE

LEI HIDROLOGIJOS LABORATORIJOS MOKSLININKAI, KARTU SU TARPTAUTINE EKSPERTŲ GRUPE, 2017 M. LIEPOS 3-21 D. DALYVAVO TRIJŲ SAVAIČIŲ TRUKMĖS EKOLOGINIO DEBITO NUSTATYMO MOKYMUOSE LATVIJOJE.

Liepos 3-21 d. Lietuvos energetikos instituto Hidrologijos laboratorijos ekspertai (Jūratė Kriaučiūnienė, Diana Šarauskienė, Darius Jakimavičius, Diana Meilutytė-Lukauskienė, Vytautas Aksinas, Aldona Jurgelėnaitė, Tomas Virbickas ir Vytautas Kesminas) dalyvavo ekologinio debito nustatymo mokymuose, kurie vyko Latvijoje (Saldus, Brocene). Mokymus vedė ekspertai iš Italijos ir Lenkijos. Mokymai organizuoti vykdomo regioninio Latvijos – Lietuvos projekto „ECOFLOW“ apibrėžtyje.

Pirmąją mokymų savaitę M. Bussetini (IS-PRA, Italija) supažindino mokymų dalyvius su ekologinio debito sąvoką remiantis Europos sąjungos direktyva, upių tinklo hierarchine struktūra ir biologiniu monitoringu įvertinant upių hidromorfologiją. Tuo tarpu P. Vezza (Turino universitetas, Italija) gilino si į ekologinį debitą, jo vertinimą reguliuotose tarpvalstybinėse upėse ir biologinius duomenis skirtus žuvų rūšių pasiskirstymo modeliams kurti mezo-buveinių skalėje bei daug dėmesio skyrė upių ekologinėms bu-

veinėms ir upių hidromorfologijai.

Antrąją mokymų savaitę ekspertai F. Comiti (Bozen-Bolzano universitetas, Italija) ir B. Belletti (Milano universitetas, Italija) perskaitė pranešimus temomis: „Nešmenų pernaša upių sistemoje“, „Upių tinklo morfologinės charakteristikos“, „Morfologinės kokybės indeksas“ ir „Geomorfinių elementų nustatymo ir klasifikavimo sistema“.

Paskutinės, trečiosios, mokymų savaitės metu projekto ekspertai išklaušė šių lektorių paskaitas: P. Parasiewicz (Sakowicz vidaus žuvų institutas, Lenkija), P. Vezza, A. Zanin (Turino universitetas, Italija) ir t.t. Paskaitų metu buvo gilinamasi į upių mezo-buveinių modeliavimą, hidromorfologinių duomenų rinkimą (ekspedicijų metu), MapStream programinę įrangą, biologinius duomenis žuvų rūšių pasiskirstymo modeliavimui mezo-buveinėse, SimStream įrankį skirtą QGIS programinei įrangai ir t.t.

Taip pat mokymų metu vyko ekspedicijos ir eksperimentiniai matavimai Imula, Ciesare,

Ada ir Škede upių baseinuose (aplangant ir apžiūrint Pakulu ir Škedes mažąsias hidroelektrines) su projekto metu įsigyta lauko tyrimų įranga.

Apie projektą ECOFLOW:

Nuotėkio režimo reguliavimas yra vienas reikšmingiausių veiksnių Latvijos-Lietuvos (LV-LT) pasienio upių baseinuose, kuriuose apie 100 mažų hidroelektrinių reguliuoja upių vandens nuotėkį. Gaminant hidroenergją (veikiant hidroelektrinėms) hidrologinio režimo reguliavimas dramatiškai veikia vandens ekosistemų biologinę įvairovę, produktyvumą ir tvarumą. Tačiau ekologinio nuotėkio įvertinimas reguliuotose upėse iki šiol nėra atliktas nei LV, nei LT. Pagrindinis projekto tikslas yra bendradarbiaujant projekto partneriams sukurti naują metodologiją ekologinio nuotėkio (E-flow) įvertinimui LV-LT pasienio regione, atsižvelgiant į saugomų teritorijų reikalavimus ir tikslus, nurodytus BVP direktyvoje bei Paukščių ir Buveinių direktyvose.

* Ši publikacija parengta naudojant Europos Sąjungos paramą. Už šios publikacijos turinį atsako Lietuvos energetikos institutas ir jokiomis aplinkybėmis publikacijos turinys negali būti laikomas atspindinčiu Europos Sąjungos poziciją.

ORGANIZUOJAMAS PAŽINTINIS VIZITAS PO BRANDUOLINĖS ENERGETIKOS OBJEKTUS ŠVEDIJOJE

2017.07.11

H2020 PROJEKTO „BRILLIANT“ KETVIRTASIS PAŽINTINIS VIZITAS ŠVEDIJOJE ĮVYKS 2017 M. SPALIO 20-22 DIENOMIS. VIZITAS YPAČ NAUDINGAS SEMIANTIS GEROSIOS PATIRTIES BRANDUOLINĖS SAUGOS IR BRANDUOLINIO KURO TVARKYMO KLAUSIMAIS.

Šių metų spalio 20-22 dienomis įvyks ketvirtasis projekto BRILLIANT pažintinis-studijų vizitas Oskaršamno regione, Švedijoje. Vizito metu bus lankomi Oskaršamno regione esantys branduolinės energetikos objektai. Vizitas ypač naudingas semiantis gerosios patirties branduolinės saugos ir branduolinio kuro tvarkymo klausimais, aktualiais Ignalinos AE uždarymo kontekste.

Oskaršamnas – seniausia Švedijos „branduolinė bendruomenė“, čia įrengti 3 BWR tipo reaktoriai. Oskaršamno savivalda plačiai žinoma kaip pro-ekologiška, čia gausu ekologinių ūkių. Tai puikus pavyzdys, kad ekologiška gyvensena įmanoma ir branduolinės energijos apsuptyje. Oskaršamno

Apie projektą BRILLIANT:

Pagrindinis BRILLIANT projekto tikslas – nustatyti kliūtis, trukdančias branduolinės energetikos plėtrai Baltijos jūros regiono valstybėse ir parengti rekomendacijas joms pašalinti. Projektas skatins Baltijos šalyse esančių mokslo centrų ir universitetų bendradarbiavimą. Vykdant projektą bus įvertintas šalių mokslinis, technologinis ir ekonominis potencialas siekiant vystyti branduolinę energetiką regione ir bus parengti šios svarbios energetikos rūšies įtakos tiek regiono ekonomikai, tiek ir energe-

savivaldybė bendradarbiauja su projekto partneriais Švedijoje – Karališkuoju technologijos institutu (KTH) ir Nova universitetinių studijų, tyrimų ir plėtros centru (Nova Center for University Studies, Research and Development). Tai unikali proga per 1,5 dienas pamatyti tiek dirbančią branduolinę jėgainę, tiek ir pagrindinius su branduolinio kuro saugojimu susijusius objektus bei atliekamus tyrimus.

Vizitas rengiamas vykdant Lietuvos energetikos instituto koordinuojamą ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ projektą BRILLIANT („Baltijos regiono iniciatyva dėl ilgalaikių inovatyvių branduolinės energetikos technologijų“).

tiniam saugumui vertinimo metmenys.

ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ projektą „Baltijos regiono iniciatyva dėl ilgalaikių inovatyvių branduolinių technologijų“ (angl. Baltic Region Initiative for Long Lasting Innovative Nuclear Technologies, BRILLIANT) koordinuoja Lietuvos energetikos institutas. Projekto partneriai – penkių Baltijos jūros regiono šalių institucijos: Fizinių ir technologijos mokslų centras (FTMC), UAB „VAE SPB“, Nacionalinis branduolinių tyrimų centras (Lenkija), Latvijos universitetas, Tartu universitetas (Estija) ir Karališkasis technologijos institutas (Švedija).

Vizito metu bus aplankyta:

- branduolinė jėgainė (OKG 03),
- laikinoji Švedijos panaudoto branduolinio kuro (p. b. k) saugykla (SKB Clab),
- ilgalaikio p. b. k. saugojimo laboratorija, įrengta kietosiose uolienose, 500 m gylyje (Äspö Hard Rock Laboratory),
- p. b. k. talpų laboratorija (SKB Canister Laboratory).

Apsilankymas visuose objektuose yra nemokamas.

Registracija:

Prašome registruotis vizitui, bei esant klausimams kreiptis adresais:

Sigitas.Rimkevicius@lei.lt

Egidijus.Urbonavicius@lei.lt

arba tiesiogiai į vietinę vizito organizatorę **emilie.konig@oskarshamn.se** (su kopija aukščiau paminėtiems adresatams).

Daugiau informacijos internete:

<http://url.lei.lt/brill4visit>

APDOVANOTI INSTITUTO JAUNIEJI MOKSLININKAI

2017.07.03

INSTITUTO JAUNIEJI MOKSLININKAI APDOVANOTI R. VISKANTOS VARDINĖMIS PREMIJOMIS

Liepos 3 d. Institute lankėsi **Vydūno jaunimo fondo (JAV)** įgaliojtinė Lietuvoje p. **Jolita Kašalynienė**, kuri oficialiai įteikė Prof. Romo Viskantos vardines premijas už 2016 m. pasiekimus instituto jauniems mokslininkams: Vandenilio energetikos technologijų centro v. m. d. **Martynui Leliui** ir Branduolinių įrenginių saugos laboratorijos v. m. d. **Mindaugui Valinčiui**.

Jolita Kašalynienė įteikia premiją Martynui Leliui

Premija įteikiama Mindaugui Valinčiui